

Rynek pracy województwa pomorskiego w 2011 r.

W 2011 roku w porównaniu do roku wcześniejszego lepsza była sytuacja w przemyśle, handlu i budownictwie. Odnotowano natomiast regres w obrotach portów morskich, niewielki spadek liczby podmiotów gospodarki narodowej oraz ponad czteroprocentowy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych¹. Na rynku pracy obserwowano zapoczątkowaną w roku poprzednim stopniową stabilizację.

Gospodarka

Według Komunikatu US w Gdańsku² w okresie styczeń-grudzień 2011 r. w województwie pomorskim utrzymywała się wysoka dynamika wzrostu gospodarczego. Odnotowano między innymi:

- **wzrost produkcji sprzedanej przemysłu większy niż w kraju**

W województwie pomorskim produkcja sprzedana przemysłu w cenach stałych wzrosła w stosunku do 2010 r. o 11,7% (w kraju wzrost o 7,7%).

- **wzrost wartości produkcji budowlano-montażowej**

Wzrosła wartość produkcji budowlano-montażowej w cenach bieżących o 22,1%.

- **wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw porównywalny do krajowego**

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2011 r. wyniosło 3 569,44 zł i było wyższe o 5,3% od zanotowanego w 2010 r. (w kraju 3 604,68 zł; wzrost o 5,0%).

- **wzrost sprzedaży hurtowej i sprzedaży detalicznej większy niż w kraju**

W 2011 r. sprzedaż hurtowa zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe wyniosła 41,3 mld zł i była wyższa o 18,0% od wielkości sprzedaży odnotowanej przed rokiem (w kraju wzrost o 13,4%). Sprzedaż detaliczna zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe w 2011 r. wyniosła 19,8 mld zł i w porównaniu z 2010 r. była wyższa o 17,0% (w kraju wzrost sprzedaży detalicznej towarów o 11,6%).

- **niewielki wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania – w kraju spadek**

W 2011 r. oddano do użytkowania 12,0 tys. mieszkań, co oznacza wzrost w stosunku do 2010 r. o 1,2% (w kraju spadek o 3,0%). W roku 2010 w województwie pomorskim odnotowano spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania o 18,0%.

- **niewielki spadek liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON**

W końcu grudnia 2011 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON w województwie pomorskim wyniosła 258,2 tys., o 0,8% mniej niż w końcu grudnia 2010 r.

- **spadek obrotów ładunkowych w portach morskich**

W 2011 r. obroty ładunkowe w portach morskich województwa wyniosły 36,5 mln t i w stosunku do roku ubiegłego spadły o 5,8% (w kraju spadek o 3,0%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie pomorskim w 2011 r. w stosunku do 2010 r. wyniósł 4,1%. W kraju 4,3% (rok wcześniej 2,6%).

Rynek pracy

- **wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**

W 2011 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło w województwie pomorskim 284,6 tys. osób i wzrosło o 2,4% w porównaniu do roku 2010 (w kraju wzrost wyniósł 3,2%). W sektorze prywatnym przeciętne zatrudnienie wyniosło 251,9 tys. osób (o 3,3% więcej niż przed rokiem), w sektorze publicznym – 32,7 tys. osób (o 3,6% mniej). Przeciętne zatrudnienie wzrosło głównie w obsłudze rynku nieruchomości (o 23,4%) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (o 19,9%). Największy spadek zatrudnienia zanotowano w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,5%).

- **względny roczny wzrost liczby bezrobotnych nieco wyższy niż w kraju; nieznaczny wzrost stopy bezrobocia**

W okresie 31 grudnia 2010 r. – 31 grudnia 2011 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego wzrosła o 1,9%, wzrost ten był nieco wyższy niż w kraju (1,4%). Liczba bezrobotnych w województwie pomorskim w końcu grudnia 2011 r. wyniosła 106,7 tys. osób i była o blisko 2 tys. osób większa od poziomu bezrobocia z końca grudnia roku wcześniejszego (104,7 tys. osób). Stopa bezrobocia w grudniu 2011 r. wyniosła 12,4% i była o 0,1 pkt proc. wyższa niż w grudniu 2010 r. (w kraju stopa bezrobocia w końcu 2011 r. wyniosła 12,5% i również była wyższa o 0,1 pkt proc. od poziomu z roku poprzedniego).

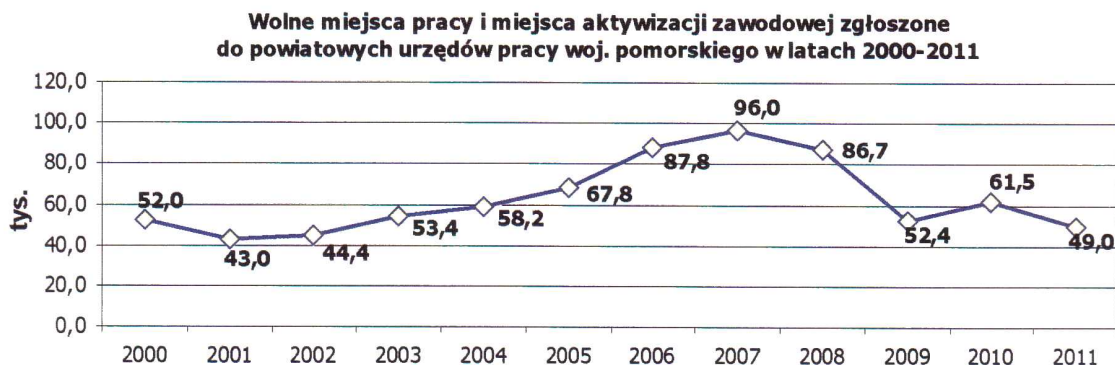
¹ Publikacja *Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw w IV kwartale 2011 r.*, 27.01.2012 r., GUS; *Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu 2011 r.*, 13.01.2012 r., GUS.

² *Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego w grudniu 2011 r.*, nr 12, 27.01.2012 r., Urząd Statystyczny w Gdańsku.

Popyt na pracę

- liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2011 r. była najniższa od dziewięciu lat**

W 2011 r. do powiatowych urzędów pracy województwa pomorskiego zgłoszono 49,0 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. W porównaniu do roku 2010 odnotowano spadek liczby wolnych miejsc pracy o 12,5 tys., tj. o 20,3%. Liczbę ofert pracy niższą niż 50 tys. odnotowano ostatnio w 2002 r. – zgłoszono wtedy 44,4 tys. ofert.

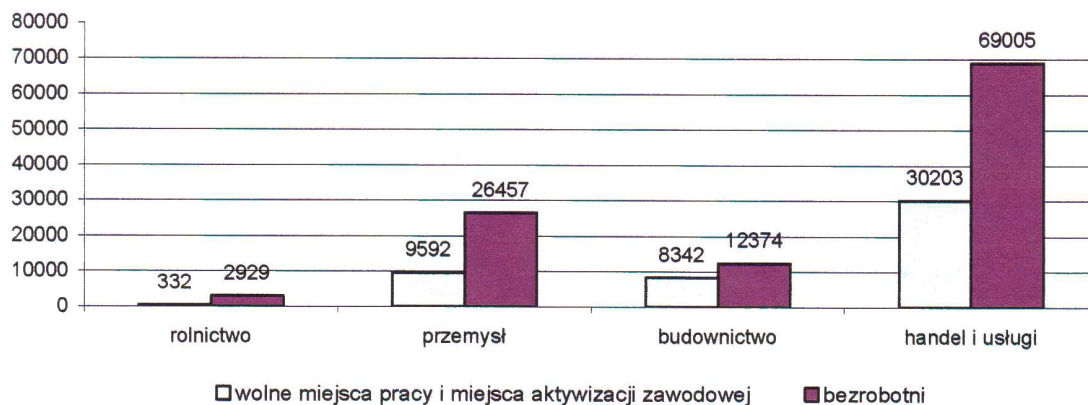
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01.

Zmniejszenie liczby wolnych miejsc pracy odnotowano w 17 powiatach województwa. Największe spadki dotyczyły powiatów o najwyższej stopie bezrobocia, tj. powiatów: sztumskiego o 45,3% (o 738 miejsc) i nowodworskiego o 43,6% (o 833 miejsca). Znaczny spadek liczby wolnych miejsc pracy (o 43,2%; o 1 062 miejsca) dotyczył również powiatu kwidzińskiego, w którym jednocześnie odnotowano największy wśród powiatów w 2011 r. wzrost liczby bezrobotnych. Wzrost liczby wolnych miejsc pracy odnotowano w Słupsku o 18,5% (o 588 miejsc) oraz w Gdyni o 3,7% (o 148 miejsc), w Sopocie liczba zgłoszonych miejsc pracy nie uległa zmianie.

- wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2011 r. pochodziły przede wszystkim z przedsiębiorstw działających w handlu i usługach a skierowane były głównie do dwóch wielkich grup zawodów**

W 2011 r. 62% ogółu zgłoszonych wolnych miejsc pracy pochodziło z sektora handlu i usług (rok wcześniej 65%). W każdym z tych sektorów liczba rejestrujących się bezrobotnych znacznie przewyższała liczbę zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Sekcjami PKD, dla których zgłoszono najwięcej wolnych miejsc pracy było przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych^A oraz administracja publiczna. Wolne miejsca pracy skierowane były głównie do dwóch wielkich grup zawodów: *Robotników przemysłowych i rzemieślników* (29,9% ogółu zgłoszonych wolnych miejsc pracy) i *Pracowników usług i sprzedawców* (23,7%).

Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według sektorów ekonomicznych w województwie pomorskim w 2011 r.

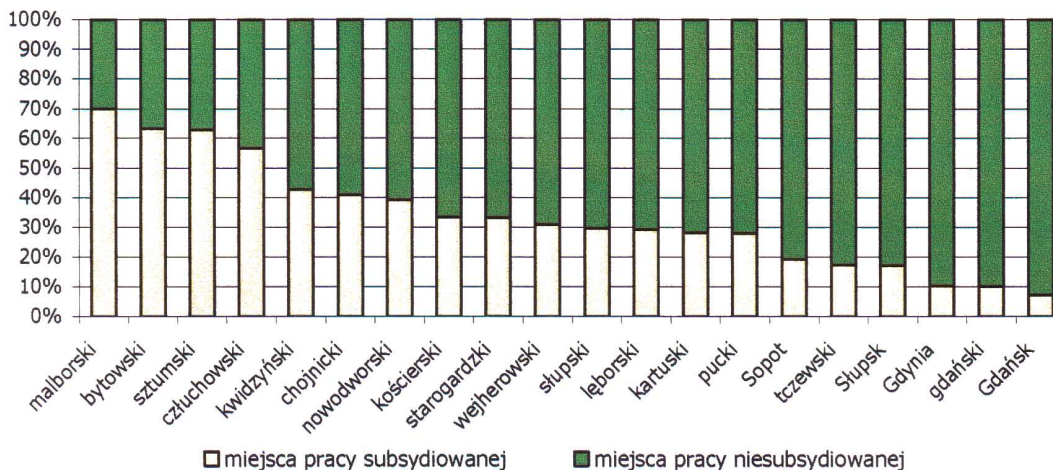

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01, zał. 2.

• **spadek liczby miejsc pracy w 2011 r. w większym stopniu dotyczył miejsc pracy subsydiowanej**

Liczba miejsc pracy subsydiowanej spadła o 10,6 tys. miejsc, tj. o 44,1% (z poziomu 23,9 tys. miejsc w 2010 r. do poziomu 13,4 tys. w 2011 r.). Natomiast miejsca pracy niesubsydiowanej zmniejszyły się o 1,9 tys. miejsc, tj. o 5,1% (z poziomu 37,5 tys. miejsc do poziomu 35,6 tys.). Ze względu na większą dynamikę spadku miejsc pracy subsydiowanej ich udział w ogólnej liczbie ofert pracy znacznie się zmniejszył – z poziomu 39,0% w roku 2010 do 27,3% w roku 2011. Udział miejsc pracy niesubsydiowanej wzrósł z poziomu 61,0% do 72,7%.

Struktura wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy województwa pomorskiego w 2011 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01.

Względny spadek liczby miejsc pracy subsydiowanej dotyczył wszystkich powiatów (subsidiowane miejsca pracy szczególnie spadły w powiecie nowodworskim o 66,5%, tczewskim o 63,5% i gdańskim o 60,4%). Dla czterech powiatów miejsca pracy subsydiowanej stanowiły większość zgłoszonych w 2011 r. miejsc pracy – sytuacja taka wystąpiła w powiatach: malborskim (69,9% wszystkich miejsc pracy stanowiły miejsca pracy subsydiowanej), bydowskim (63,4%), sztumskim (62,9%) oraz człuchowskim (56,7%).

• **w 2011 r. struktura ofert pracy prezentowanych na portalach internetowych pod względem sekcji działalności pracodawcy oraz grup zawodów, do których skierowane były oferty pracy kształtowała się podobnie jak w roku 2010**

Powołując się na raport „Rynek pracy specjalistów” opublikowany przez portal pracuj.pl (za rok 2010 oraz 2011) zauważyć można w 2011 r.:

- wzrost liczby zamieszczonych w portalu ofert pracy w stosunku do roku 2010 o 33,1% (dane dla województwa pomorskiego);
- na poziomie kraju, wzrost zapotrzebowania na pracowników w branży IT, telekomunikacyjnej oraz w przemyśle ciężkim, gdzie działami, do których firmy poszukiwały najczęściej pracowników były działy handlowe, call center, IT oraz działy technologiczne i konstrukcyjne z zakresu budownictwa czy geodezji;
- w porównaniu z rokiem 2010, większe zainteresowanie (o 75,0%) polskimi pracownikami wśród zagranicznych pracodawców, głównie z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Holandii i Czech. Do najczęściej poszukiwanych pracowników należeli inżynierowie, informatycy, budowlańcy, personel medyczny a także specjaliści pracujący w sektorze energetycznym (dane na poziomie kraju);

Bazując na wynikach badania ofert pracy zamieszczonych w internetowych portalach rekrutacyjnych w 2011 r. dla województwa pomorskiego przeprowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku zaobserwowano:

- przewagę wśród firm oferujących zatrudnienie tych, których działalność skupiała się w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ (18,9% ogółu ofert), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (16,5% ogółu), informacja i komunikacja (11,3%) oraz przetwórstwo przemysłowe (9,9% ogółu);
- dominację ofert pracy skierowanych do *Specjalistów* (39,2% ogółu ofert), *Techników i innego średniego personelu* (27,3% ogółu), nieco mniej do *Przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników* (11,6% ogółu) oraz *Pracowników usług i sprzedawców* (10,8% ogółu);
- stały popyt na pracowników z grupy zawodów *Przedstawiciele handlowi* (stanowiących 15,6% ogółu zamieszczonych ofert pracy) oraz *Specjaliści do spraw sprzedaży z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych* (9,2% ogółu).

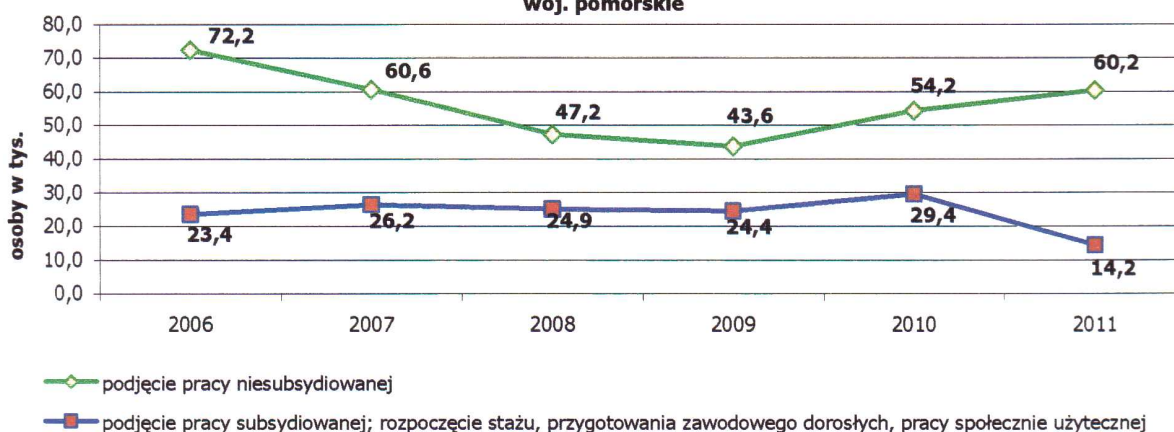
Napływ, odpływ z ewidencji bezrobotnych

Od stycznia do grudnia 2011 r. do ewidencji bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego napłynęło łącznie 156,7 tys. osób bezrobotnych, natomiast wyłączono z ewidencji 154,7 tys. osób. Napływ do bezrobocia był więc większy od odpływu o 2,0 tys. osób (rok temu był większy o 4,4 tys. osób). Wyłączenia z powodu podjęcia pracy stanowiły 43,1% wszystkich wyłączeń, z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy – 35,5%.

• **spadek liczby osób wyrejestrowanych z ewidencji bezrobotnych spowodowany był m.in. znacznym spadkiem podjęć pracy subsydiowanej oraz spadkiem udziału liczby bezrobotnych w działaniach aktywizacyjnych**

W porównaniu do roku poprzedniego w 2011 r. wyłączenia osób bezrobotnych z ewidencji PUP spadły o 20,0 tys. osób. Spowodowane to było m.in. ponad 50% zmniejszeniem się liczby osób bezrobotnych wyłączonych z powodu podjęcia pracy subsydiowanej – w 2011 r. wyłączono 6,5 tys. osób (w roku poprzednim 13,9 tys. osób). Zmniejszyły się także wyłączenia osób bezrobotnych z powodu rozpoczęcia stażu, przygotowania zawodowego dorosłych i pracy społecznie użytecznej. Łącznie wyłączenia z powodu podjęcia pracy subsydiowanej oraz z powodu udziału w działaniach aktywizacyjnych wynosiły 14,2 tys. osób, natomiast w roku poprzednim – 29,4 tys. osób (spadek wynosił 15,2 tys. osób, tj. 51,7%). Wyłączenia z powodu podjęcia pracy niesubsydiowanej wynosiły 60,2 tys. osób. W porównaniu do roku 2010 ich liczba wzrosła o 6,0 tys. osób (o 11,0%).

Wyłączenia z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy oraz udziału w działaniach aktywizacyjnych w okresie 12 miesięcy lat 2006 - 2011 woj. pomorskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01.

Zatrudnianie cudzoziemców

• **wzrost liczby oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom**

W 2011 r. pracodawcy złożyli w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego 5,4 tys. oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy obywatelom Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdowy, Federacji Rosyjskiej i Ukrainy bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę (w tym 83,1% dotyczyło obywateli Ukrainy). Najwięcej cudzoziemców miało być zatrudnionych w budownictwie (54,2%) i w przetwórstwie przemysłowym (18,6%). W oświadczeniach dominowała praca w oparciu o umowy cywilnoprawne, które stanowiły ponad 70% wszystkich umów (o dzieło 41,9%, umowa zlecenie 32,6%)³. W analizowanym okresie odnotowano o prawie 80% więcej oświadczeń niż w roku poprzednim (w 2010 r. – 3,0 tys. oświadczeń).

Zwiększyła się także liczba zezwoleń na pracę cudzoziemców spoza UE wydanych przez Wojewodę Pomorskiego. W 2011 r. wydano 2,5 tys. zezwoleń (w 2010 r. 2,4 tys. zezwoleń), w tym najwięcej obywatelom z Ukrainy – 1,1 tys. zezwoleń oraz z Chin (bez Tajwanu) – 0,4 tys. zezwoleń.

³ Podana struktura dotyczy jedynie 5 miesięcy 2011 r., gdyż od 1 sierpnia 2011 r. do oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy obywatelom Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdowy, Federacji Rosyjskiej lub Ukrainy wprowadzono informację o rodzaju umowy, na podstawie której ma być wykonywana praca. (Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 20 lipca 2011 r. w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę – Dz. U. Nr 155, poz. 919).

Zwolnienia grupowe

- **spadek liczby osób zwolnionych w ramach dokonywanych przez pracodawców zwolnień grupowych**

W 2011 r. w porównaniu do roku ubiegłego liczba osób zwolnionych w ramach dokonywanych przez pracodawców zwolnień grupowych zmniejszyła się o 20,2%. Zwolniono 1,7 tys. osób, tj. o 0,4 tys. osób mniej niż w 2010 r. (wówczas zwolniono 2,1 tys. osób). Zwolnienia grupowe dokonywane były głównie w branży produkcji statków i konstrukcji pływających (24,0% ogółu) oraz w produkcji mebli biurowych i sklepowych (12,4%). Redukcje zatrudnienia nieco częściej przeprowadzały zakłady pracy z sektora publicznego – z 48 zakładów pracy zwolniono w tym okresie 0,9 tys. pracowników (w sektorze prywatnym 29 zakładów zwolniło 0,8 tys. osób).

Bezrobotni

- **2011 rok charakteryzował się ponad dwukrotnie mniejszym wzrostem liczby bezrobotnych niż rok poprzedni i minimalnym wzrostem stopy bezrobocia**

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. liczba bezrobotnych wyniosła w województwie pomorskim **106,7 tys. osób** i zwiększyła się o 2,0 tys. osób, tj. o 1,9% w stosunku do grudnia roku poprzedniego. Wzrost ten był ponad dwukrotnie mniejszy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego (w 2010 r. liczba bezrobotnych wzrosła o 4,4 tys. osób, tj. o 4,4%). W dwóch pierwszych miesiącach 2011 r. liczba bezrobotnych rosła najszybciej (w lutym osiągnęła najwyższy poziom w roku – 117,1 tys. osób), wiosną i latem odnotowywano spadki bezrobocia (do poziomu 97,8 tys. osób w sierpniu), od września do końca roku kolejne wzrosty (do poziomu 106,7 tys. osób w grudniu). Pokazuje to charakterystyczną dla bezrobocia sezonowość.

Wzrost liczby bezrobotnych w 2011 roku odnotowano w 12 powiatach województwa pomorskiego, zdecydowanie największy w powiecie kwidzyńskim o 31,8% (o 1,3 tys. osób), w pozostałych powiatach odnotowany wzrost nie przekraczał 8%. W powiecie kwidzyńskim liczba bezrobotnych rosła nieprzerwanie od listopada 2010 r. do kwietnia 2011 r. (o 50,2%; o 1,8 tys. osób) a spadki w miesiącach letnich w niewielkim stopniu zniwelowały wcześniejszy wysoki wzrost.

Niewielkie spadki liczby bezrobotnych w tym okresie odnotowano w 8 powiatach, największy w m. Słupsku o 8,2% (o 0,4 tys. osób).

Rok 2011 przyniósł niewielki wzrost stopy bezrobocia rejestrowanego w województwie o 0,1 pkt proc. z 12,3% w końcu grudnia 2010 r. do **12,4% w końcu grudnia 2011 r.** Rok wcześniej stopa bezrobocia wzrosła o 0,4 pkt proc. z poziomu 11,9% do 12,3% (w kraju w końcu grudnia 2011 r. stopa bezrobocia wynosiła 12,5%; wzrost także o 0,1 pkt proc.).

- **zróźnicowanie sytuacji na lokalnych rynkach pracy mierzone stopą bezrobocia**

W 7 powiatach województwa (bytowski, człuchowski, malborski, nowodworski, słupski, starogardzki, sztumski) stopa bezrobocia na koniec grudnia 2011 r. przekraczała 20%. **Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie nowodworskim (28,5%), najniższą w Sopocie (3,9%).** Tym samym różnica między najwyższą a najniższą wartością stopy bezrobocia w województwie wyniosła 24,6 pkt proc. (w roku poprzednim 25,1 pkt proc.). Świadczy to o utrzymującym się przestrzennym zróźnicowaniu sytuacji na pomorskim rynku pracy. Najlepsza sytuacja wciąż występuje w rejonie Trójmiasta, najtrudniejsza w powiatach znajdujących się na obrzeżach województwa.

Trzeba jednak zauważyć, że na przestrzeni ostatnich 8 lat dysproporcja ta zmniejszyła się. W 2004 r. różnica między najwyższą a najniższą wartością stopy bezrobocia w województwie wynosiła 33,9 pkt proc., natomiast w 2011 r. była mniejsza o 9,3 pkt proc. i wynosiła 24,6 pkt proc.

- **w szczególnie trudnej sytuacji na pomorskim rynku pracy są osoby bezrobotne po 50 roku życia, jak i osoby młode do 25 roku życia**

Na koniec grudnia 2011 r. w województwie pomorskim łącznie liczba osób bezrobotnych w wieku po 50 roku życia i do 25 roku życia wynosiła 47,1 tys. osób, stanowiły one 44,1% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych w województwie. Liczba osób bezrobotnych po 50 roku życia rosła od 2009 r. i na koniec 2011 r. wynosiła **23,5 tys.** (22,0% wszystkich bezrobotnych).

Natomiast liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia od 2009 r. utrzymuje się na poziomie nieco ponad 23 tys. osób. Na koniec grudnia 2011 r. w porównaniu do grudnia roku poprzedniego odnotowano niewielki spadek liczby bezrobotnych do 25 roku życia (o 0,6%; o 137 osób). Udział młodzieży w ogólnej liczbie bezrobotnych w ostatnich 3 latach zmniejszył się z 23,3% w końcu 2009 r. do 22,1% w końcu 2011 r. Niepokojący jest wzrost liczby młodzieży do 25 roku życia pozostającej w długotrwałym bezrobociu. W końcu grudnia 2011 r. w porównaniu z 2010 r. odnotowano **prawie 36%** wzrost liczby osób do 25 roku życia, które bezskutecznie poszukują pracy i przebywają w rejestrach bezrobotnych **powyżej 12 miesięcy.** Według stanu na 31 grudnia 2010 r. takich osób było 3,5 tys., a w 2011 r. już 4,8 tys.

Duże trudności w podjęciu pracy mają absolwenci szkół, w tym absolwenci szkół wyższych. W ewidencjach powiatowych urzędów pracy liczba **bezrobotnych absolwentów**, czyli osób zarejestrowanych jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki na koniec 2011 r. wynosiła **6,7 tys.** i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się nieznacznie (o 127 osób). Udział tej grupy w całkowitej liczbie bezrobotnych utrzymuje się na poziomie 6,3% w obydwu latach. Liczba **bezrobotnych absolwentów szkół wyższych**, tzn. osób zarejestrowanych jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły wyższej, do 27 roku życia wynosiła na koniec grudnia 2011 r. **1,3 tys.** i zmniejszyła się w porównaniu do roku poprzedniego o 195 osób.

• **w 2011 r. dynamika wzrostu bezrobocia wśród kobiet była ponad 4-krotnie większa w porównaniu do wzrostu ogólnej liczby bezrobotnych; spadek liczby bezrobotnych mężczyzn**

W Pomorskiem liczba bezrobotnych kobiet według stanu na 31 grudnia 2011 r. wynosiła 60,6 tys., co stanowiło **56,8%** wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. W porównaniu do stanu z końca roku poprzedniego liczba bezrobotnych kobiet wzrosła o 4,8 tys., tj. o 8,6%. Dynamika wzrostu bezrobotnych kobiet była w 2011 r. ponad czterokrotnie wyższa niż bezrobotnych ogółem w województwie (ogólna liczba bezrobotnych wzrosła o 1,9%). W związku z tym udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się z 53,3% w końcu roku 2010 do 56,8% na koniec 2011 r.

Największy udział kobiet w bezrobociu odnotowano w powiatach gdańskim i sztumskim (odpowiednio 62,6% i 62,0%); w gminie Stary Dzierżgoń (powiat sztumski) udział ten wynosił 74,2% i był najwyższy w województwie.

Liczba bezrobotnych mężczyzn w województwie pomorskim w 2011 r. zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 2,8 tys. osób (o 5,8%) i według stanu na 31 grudnia 2011 r. wynosiła 46,1 tys. osób.

Działania aktywizacyjne

• **urzędy pracy dysponując w 2011 r. zdecydowanie mniejszą kwotą środków na działania aktywizacyjne wykorzystywały instrumenty interwencji w stosunku do mniejszej liczby osób bądź rzadziej stosowały drogie instrumenty, a częściej tańsze**

W 2011 r. w dyspozycji powiatowych urzędów znajdowała się znacznie mniejsza kwota środków Funduszu Pracy na realizację aktywnej polityki rynku pracy niż w latach wcześniejszych. Wydatki poniesione w tym roku przez pomorskie urzędy pracy na programy aktywizacyjne bezrobotnych wyniosły 110,0 mln zł i były o ponad 60% (o 173,5 mln zł) niższe niż w 2010 r. W ramach aktywnej polityki rynku pracy najbardziej ograniczono wydatki na refundację kosztów wyposażenia i wyposażenia stanowiska pracy (spadek o 77,2%; o 44,0 mln zł), na roboty publiczne (o 73,7%; o 8,2 mln zł) oraz na dotacje na podjęcie działalności gospodarczej (o 71,1%; o 57,3 mln zł). Najwięcej środków wydatkowano na organizację staży – 34,1 mln zł (31,0% ogółu wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia w województwie).

Urzędy pracy dysponując w 2011 r. zdecydowanie mniejszą kwotą środków wykorzystywały instrumenty interwencji w stosunku do mniejszej liczby osób bądź rzadziej stosowały drogie instrumenty, a częściej tańsze. W ramach swoich działań powiatowe urzędy pracy województwa pomorskiego zaktywizowały⁴ ponad dwukrotnie mniej osób (19,0 tys.) niż w 2010 roku (43,3 tys. osób). Najwięcej osób rozpoczęło szkolenia (4,6 tys. osób), staże (4,5 tys. osób) oraz prace społecznie użyteczne (3,2 tys. osób). Jednak w porównaniu do roku poprzedniego liczba wyłączeń w ramach prawie wszystkich form działań aktywizacyjnych znacznie się obniżyła (wyjątek stanowiło rozpoczęcie realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisanie kontraktu socjalnego).

Na szczególną uwagę zasługuje znaczny spadek liczby udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz zmniejszenie podjęć pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego. Liczba dotacji zmniejszyła się z poziomu 4,4 tys. w 2010 r. do 1,6 tys. w 2011 r., natomiast podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego z 4,0 tys. osób w 2010 r. do 2,2 tys. osób w roku 2011. W związku z tym w 2011 r. w skali województwa dzięki wsparciu Funduszu Pracy powstało o ponad połowę mniej miejsc pracy niż w roku poprzednim (w 2010 r. 8 tys. miejsc, a w 2011 r. jedynie 3,8 tys.).

Mniejsze były także wydatki na zasiłki dla osób bezrobotnych o 14,6 mln zł (o 6,8%). Liczba osób zarejestrowanych na koniec grudnia 2011 r. z prawem do zasiłku wynosiła 21,0 tys. osób i była minimalnie mniejsza od stanu sprzed roku (spadek o 91 osób).

DYREKTOR URZĘDU
Tadeusz Adamejts
 Tadeusz Adamejts

W materiale wykorzystano m. in.:

1. *Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego w grudniu 2011 r.*, nr 12, 27.01.2012 r., Urząd Statystyczny w Gdańsku.
2. Publikacja *Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw w IV kwartale 2011 r.*, 27.01.2012 r., GUS; *Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu 2011 r.*, 13.01.2012 r., GUS.
3. Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy MPiPS-02.
4. www.pracuj.pl; raport *Rynek pracy specjalistów 2010 r.* oraz *Rynek pracy specjalistów w 2011 r.*, stan na 24 lutego 2012 r.

Opracowano w Zespole Badań i Analiz, Wydział Planowania, Badań i Analiz, Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku. Gdańsk, marzec 2012 r.

⁴ Działania aktywizacyjne obejmują: podjęcia pracy subsydiowanej, rozpoczęcia: szkolenia, staży, przygotowania zawodowego dorosłych, pracy społecznie użytecznej, realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisanie kontraktu socjalnego.